

KOHDUNKAULASYÖVÄN SEULONTA-ALGORITMIT

Kansallisen syöpäseulontojen ohjausryhmän asettaman asiantuntijaryhmän suositus

Algoritmisuositukset perustuvat eurooppalaiseen seulontasuositukseen ja kokemuksiin Suomessa toteutetuista satunnaistetuista ja retrospektiivisistä seulontatutkimuksista¹⁻⁵.

HrHPV-testiä suositellaan primaariseulontamenetelmäksi 30 vuotta täyttäneille ja sitä vanhemmille. Papa-testi on vaihtoehtoinen primaariseulontamenetelmä. 25–29 -vuotiailla käytetään primaariseulontamenetelmänä vain Papa-testiä. Testien yhteiskäyttöä primaaritestinä (co-testing) ei suositella.⁴⁻⁵

Suomalaisissa ja kansainvälisissä tutkimuksissa on havaittu, että siirryttäessä Papa-testistä HPV-testiin jatkotutkimusta vaativien seulontalöydösten määrä nousee ensimmäisellä seulontakierroksella testimenetelmän suuremman herkkyuden vuoksi, mutta laskee seuraavilla seulontakierroksilla.⁶

Lievästi poikkeavien seulontalöydösten tapauksessa spontaania paranemista seurataan 12-24 kuukauden sisällä joko yhdellä tai kahdella kontrollitestillä (ns. riskiryhmäseulonta) ennen jatkotutkimuslähetettä.

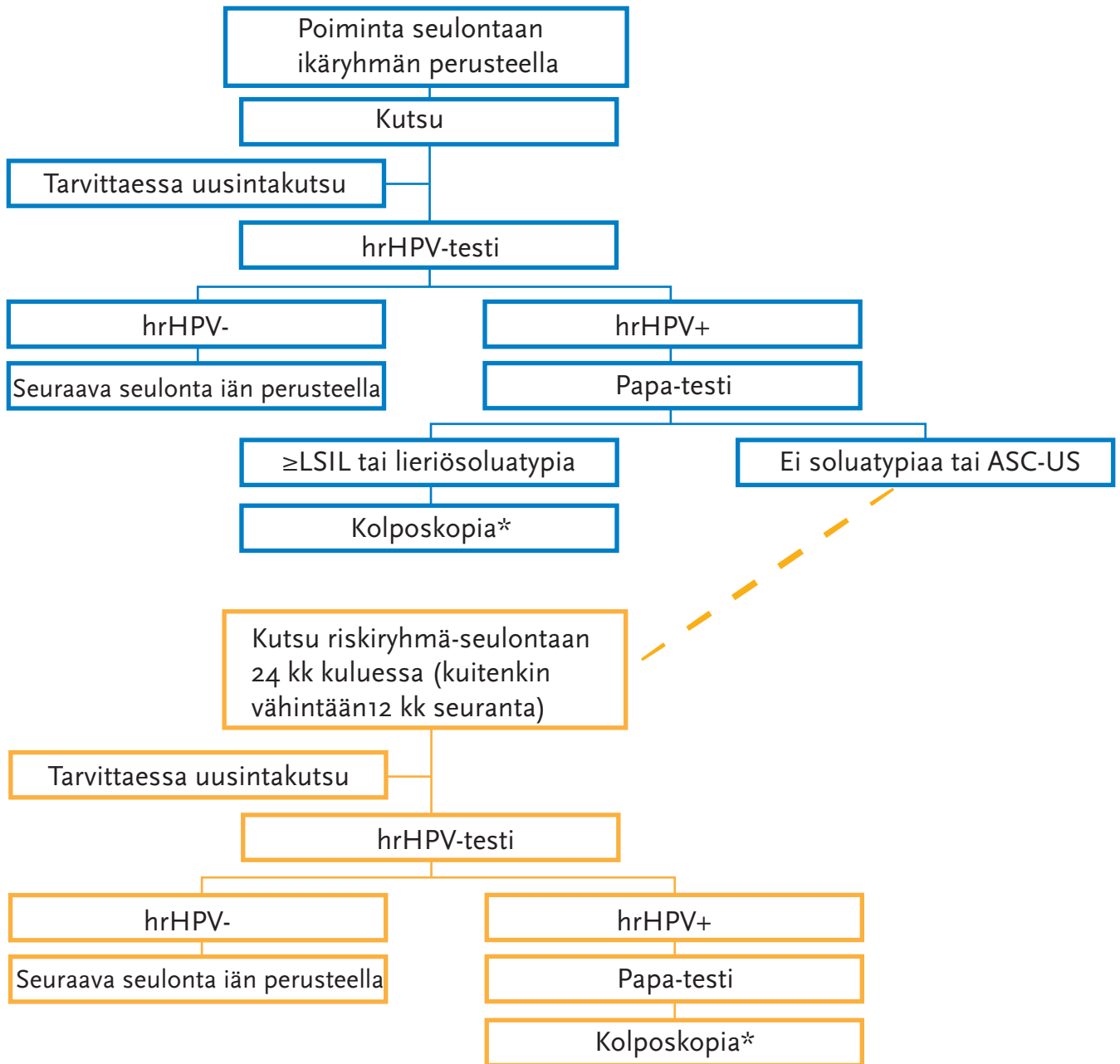
Uusintakutsua suositellaan kaikille osallistumattomille naisille, myös riskiryhmäseulonnassa.

Tiedustelut

Anni Virtanen
pj, asiantuntijaryhmä
anni.virtanen@hus.fi

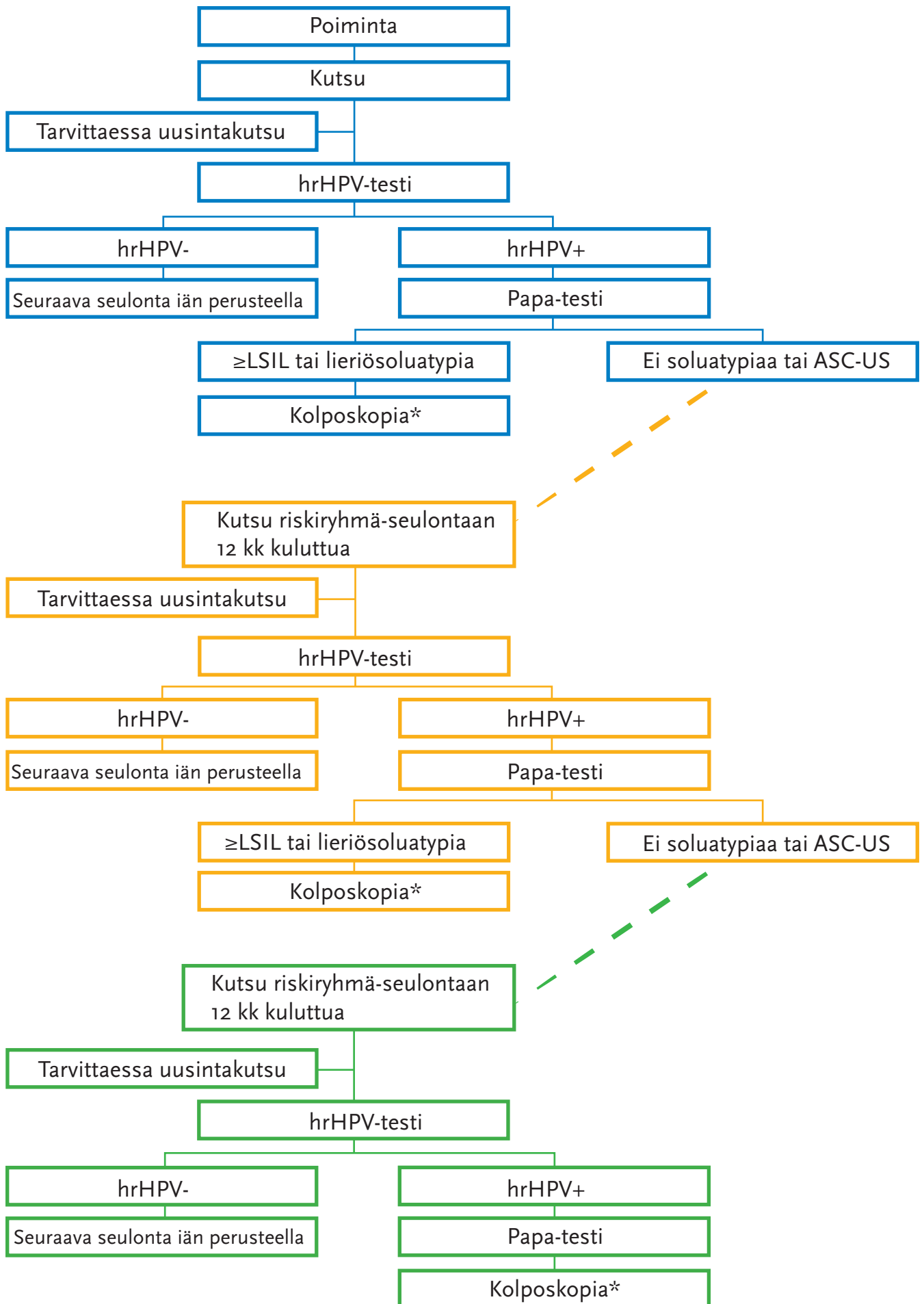
Annika Auranen
pj, seulontojen kansallinen ohjausryhmä
annika.auranen@pshp.fi

Primaaritestinä hrHPV-testi, vaihtoehto I (ensisijainen)

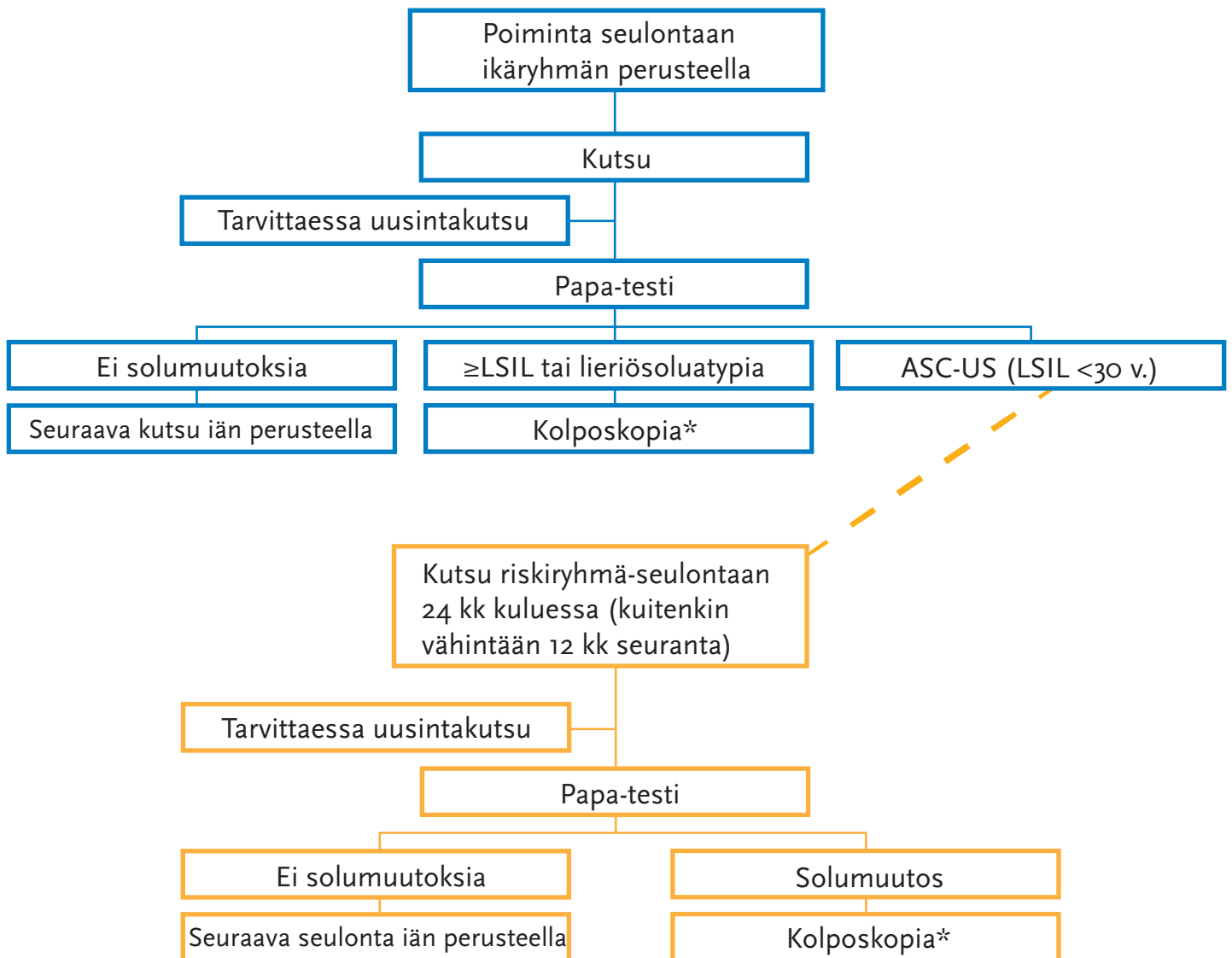
*Käypä hoito –suosituksen määrittämällä kiireellisyydellä⁷

Primaaritestinä hrHPV-testi, vaihtoehto II (mahdollinen)

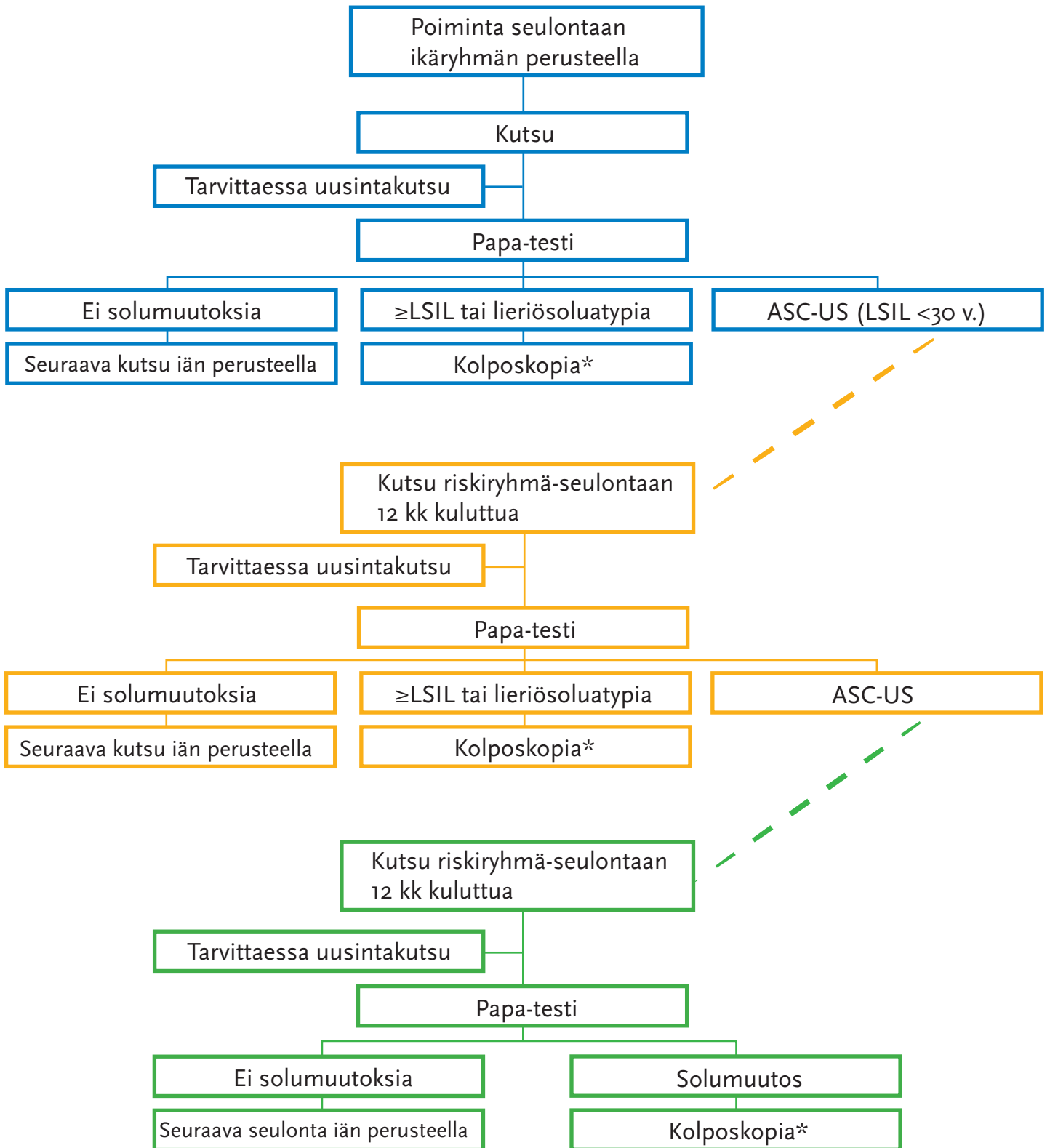
*Käypä hoito –suositusten määrittämällä kiireellisyydellä⁷

Primaaritestinä Papa-testi, vaihtoehto I

*Käypä hoito –suosituksen määrittämällä kiireellisyydellä⁷

Primaaritestinä Papa-testi, vaihtoehto II

*Käypä hoito –suosituksen määrittämällä kiireellisyydellä⁷

Viitteet:

1. Veijalainen, O., Kares, S., Kujala, P., Tirkkonen, M., Vuento, R., Kholová, I., ... Mäenpää, J. (2016). Human papillomavirus test with cytology triage in organized screening for cervical cancer. *Acta Obstetrica et Gynecologica Scandinavica*, 95(11), 1220–1227.
2. Veijalainen, O., Kares, S., Kujala, P., Vuento, R., Osuala, V., Tirkkonen, M., ... Mäenpää, J. (2019). Implementation of HPV-based cervical cancer screening in an organised regional screening programme: 3 years of experience. *Cytopathology : Official Journal of the British Society for Clinical Cytology*, 30(2), 150–156.
3. Leinonen MK, Nieminen P, Lönnberg S, Malila N, Hakama M, Pokhrel A, Laurila P, Tarkkanen J & Anttila A (2012). Detection rates of precancerous and cancerous cervical lesions within one screening round of primary human papillomavirus DNA testing: prospective randomised trial in Finland. *BMJ*, vol. 345, p. e7789. doi: 10.1136/bmj.e7789.
4. Arbyn, M., Anttila, A., & Jordan, J. ym., toim. European guidelines for quality assurance in cervical cancer screening. 2 ed. Brussels: European Community, 2008.
5. Anttila A, Arbyn A, De Vuyst H, Dillner J, Dillner L, Franceschi S, Patnick J, Ronco G, Segnan N, Suonio E, Törnberg S & von Karsa L (eds.). European guidelines for quality assurance in cervical cancer screening. Second edition, Supplements. Office for Official Publications of the European Union, Luxembourg, 2015.
6. Ronco G, Dillner J, Elfström M, Tunesi S, Snijders PJF, Arbyn M, et al. Efficacy of HPV-based screening for prevention of invasive cervical cancer: Follow-up of four European randomised controlled trials. *Lancet* 2014;383(9916):524–32.
7. Kohdunkaulan, emättimen ja ulkosynnyttinten solumuutokset (online). Käypä hoito -suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ja Suomen Kolposkopiayhdistyksen asettama työryhmä. Helsinki: Suomalainen Lääkäriseura Duodecim, 2019 (viitattu 11.9.2019).

Asiantuntijaryhmän kokoonpano

- Ahti Anttila, FT, dosentti, tutkimusjohtaja, Suomen Syöpärekisteri, Suomen Syöpäyhdistys
- Liisa Kylmänen, vs. terveystieteiden johtaja, Oulun kaupunki
- Matti Lehtinen, professori, Karoliininen Instituutti
- Stefan Lönnberg, LKT, seulonta-asiantuntija, Suomen Syöpärekisteri, Suomen Syöpäyhdistys
- Johanna Mäenpää, synnytys- ja naistentautiopin professori (emer.), Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta, Tampereen yliopisto
- Pekka Nieminen, dosentti, osastonylilääkäri, HUS
- Anni Virtanen, LT, erikoistuva lääkäri, vastaava lääkäri, HUS, HUSLAB ja Suomen Syöpärekisteri
- Simopekka Vänskä, dosentti, erikoistutkija, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos